

JÄTEJENGIRASTIT

Jätejengirastien avulla lapset pääsevät tutustumaan lajitteluun ja kierrätykseen. Rastien helppo taso on tarkoitettu 1–3-luokkalaisille ja siinä on 12 rastia. Huomioithan, että osallistujien tulee olla lukutaitoisia, jotta he pystyvät suorittamaan radan. Sisältö sopii mainiosti esimerkiksi ympäristöpäiviin tai ympäristö- ja luonnontieteiden tuntien yhteyteen, kun puhutaan kierrättämisestä.

Rasteja voi käyttää sekä sisällä että ulkona. Aseta rastit radan muotoon, jolloin niiden kiertäminen käy helposti. Rastien suorittamiseksi tarvitaan lisäksi vastauslomakkeita ja kyniä. Vastauslomakkeen mallikappaleen löydät tämän materiaalin lopusta. Voit tulostaa tarvittavan määrän vastauslomakkeita käyttöönnne.

Radan voi kiertää yksittäin, pareittain tai pienryhmissä. Jaa osallistujille vastauslomake ja kynä. Kerro, että jokaiseen kysymykseen on vain yksi oikea vastausvaihtoehto. Ohjaa lapset siirtymään radalla eri kohtiin ja kiertämään niin, että he saavat vastattua kaikkiin kysymyksiin. Kerro, että lopuksi käydään läpi kysymykset ja oikeat vastaukset yhdessä. Oikeat vastaukset löytyvät tämän materiaalin lopusta.

Jätejengi materiaalia on hyvä käyttää ennen jätejengirasti tehtävää, koska se helpottaa oppilaiden suoriutumista rasteilla.

Lähde Jätejengi vauhdissa -materiaalille saatu Lounais-Suomen Jätehuollosta.

Jätejengiympäristökasvatuspaketin alkuperäiset tekijät ovat Paula Väisänen, Anna Kangas ja Jenni Koivisto, Green Innovation, 2002. Materiaali on päivitetty 04/2020.

Mukavia hetkiä Jätejengin seurassa ja vauhdikkaita kierrätyshetkiä toivottelee Jätekuukko.

facebook.com/jatekukko

instagram.com/jatekukko

1.

Hei! Olen **PAAVO PAPERI**, sanomalehti. Olen kiertänyt monta kertaa uudeksi sanomalehdeksi, koska minut on aina viety lukemisen jälkeen paperinkeräysastiaan.

Mistä minut on alun perin tehty?

- A) Öljystä
- B) Hiekasta
- C) Puusta

2.

Hei! Olen **MATTI MAITOTÖLKKI**.

Olen kartonkipakkaus. Minut on tehty samasta aineesta kuin ystäväni Paavo Paperi.

Mitä minusta valmistetaan, kun laitat minut huuhdottuna kartonkipakkauskeräysastiaan?

- A) Koirankeksejä
- B) Paperirullien hylsyjä
- C) Villasukkia

3.

Hei! Olen **PERTTI PELTIPURKKI**.

Minut on tehty kalliosta louhitusta metallista. Saan uuden elämän, jos huuhtelet ja viet minut metallinkeräysastiaan.

Mitä minusta sitten tehdään?

- A) Vitamiineja ja kivennäisvettä
- B) Mitä tahansa metalliosia
- C) Kiiltokuvia

4.

Hei! Olen **HILKKA HILLOPURKKI**.

Minut on valmistettu kovassa kuumuudessa muun muassa hiekasta ja soodasta. Jos huuhtelet ja viet minut lasipakkauskeräysastiaan, saan uuden tärkeän tehtävän.

Mikä näistä voin kierrätyksen jälkeen olla?

- A) Uusi lasipurkki
- B) Korkokenkä
- C) Polkupyörän kili-kello

5.

Hei! Olen **PIPSA BIOJÄTE**, omenankara.
Minä maadun kompostorissa mullaksi. Mullan
voit laittaa vaikka kukkien juurille.

**Mitä seuraavista voidaan laittaa kaverikseni
kompostoriin?**

- A) Teepussit, perunankuoret
ja ruoantähteet
- B) Viilipurkit, pyyhekumit ja
pölypussit
- C) Juomalasit, lusikat ja
kännykät

6.

Hei! Olen **KEPA KETSUPPIPULLO**. Minut on tehty muovista. Olen siis muovipakkaus. Suuri osa kodin jätteistä on muovipakkauksia. Muistathan kierrättää myös meidät!

Kun tyhjenen, mitä minulle pitäisi tehdä?

- A) Jättää retkeilypaikalle luontoon
- B) Huuhdella ja viedä muovipakkausten keräysastiaan
- C) Piilottaa muiden roskien joukkoon

7.

Hei! Olen **LIISA LIMSAPULLO**.

Tiedätkin varmaan, että tyhjänä minut ja muut pantilliset palautuspullot viedään kauppaan pullonpalautukseen. Sen jälkeen minut murskataan, pestään ja käytetään uusien muovipullojen valmistukseen.

Mihin muuhun minua voisi käyttää?

- A) Esimerkiksi fleecepuseroiden valmistukseen
- B) Ojan roskaamiseen
- C) Tuuraamaan pesäpallomailaa

8.

Hei! Olen **JAAKKO JÄTEÖLJY**. Olen palvellut auton moottorissa voitelutehtävissä ja nyt vanhentuneena olen vaarallista jätettä. Kaikki vaaralliset jätteet sisältävät jotakin ihmiselle tai luonnolle haitallista ainetta. Siksi niitä ei saa kaataa viemäriin tai luontoon.

Mitkä seuraavista ovat myös vaarallista jätettä?

- A) Rikkinäiset haarukat ja lusikat
- B) Paristot ja maalit
- C) Hikiset sukat ja rikkinäiset vaatteet

9.

Hei! Olen **NELLI NOJATUOLI**.

Minä olen jo 70 vuotta vanha ja hieman käytössä kulunut, mutta silti ihan käyttökelpoinen huonekalu. Asun tällä hetkellä kirpputorilla.

Mikä olisi parasta, mitä minulle voisi tapahtua?

- A) Pöly laskeutuu päälleni ja unohdun kirpputorin nurkkaan
- B) Joku ystävällinen ihminen ostaa minut kotiinsa ja kunnostaa kauniiksi
- C) Päälleni kasataan muuta tavaraa

10.

Hei! Olen **KAISA KÄNNYKKÄ**, sähkölaite.
Olen mitä näppärin kapistus, mutta nyt olen
hajonnut eikä minua voi enää korjata.

Mihin minut kuuluu rikkinäisenä viedä?

- A) Kaverin
kirjoituspöydän
laatikkoon
- B) Ulos marjapensaan
juurelle
- C) Sähkölaitteiden
keräyspisteeseen

11.

Hei! Olen **EEMELI ENERGIANSÄÄSTÖLAMPPU**. Olen Kaisa Kännykän lailla sähkölaite. Sisälläni on paljon elektroniikkaa ja myös vaarallista ainetta nimeltä elohopea. Sain loistaa aikani, mutta nyt valoni on sammunut, enkä enää toimi.

Minne kuulun, kun en voi enää toimia lampun tehtävässä?

- A) Omaan keräyspisteeseen joko sähkölaitteita myyvään kauppaan tai lajitteluasemalle
- B) Kengän sisään piiloon
- C) Joulukuuseen koristeeksi

12.

Hei! Olen **RONJA RANTAPALLO**.

Olin kesäpäivien pallokaveri, mutta pelin tuoksinassa olen hajonnut, eikä minua voi enää korjata. Koska olen tavara, enkä pakkaus, ei minua saa laittaa muovipakkausten keräykseen.

Mihin minut kuuluu rikkinäisenä laittaa?

- A) Patjan alle piiloon
- B) Ripustaa ikkunaan roikkumaan
- C) Muiden kierrätyskelvottomien jätteiden kanssa sekajätteeseen

JÄTEJENGIRASTIEN OIKEAT VASTAUKSET

1. Hei! Olen PAAVO PAPERI, sanomalehti.

Olen kiertänyt monta kertaa uudeksi sanomalehdeksi, koska minut on aina viety lukemisen jälkeen paperinkeräysastiaan.

Mistä minut on alun perin tehty?

- A) Öljystä
- B) Hiekasta
- C) Puusta

2. Hei! Olen MATTI MAITOTÖLKKI.

Olen kartonkipakkaus. Minut on tehty samasta aineesta kuin ystäväni Paavo Paperi.

Mitä minusta valmistetaan, kun laitat minut huuhdottuna kartonkipakkauskeräysastiaan?

- A) Koirankeksejä
- B) Paperirullien hylsyjä
- C) Villasukkia

3. Hei! Olen PERTTI PELTIPURKKI.

Minut on tehty kalliosta louhitusta metallista. Saan uuden elämän, jos huuhtelet ja viet minut metallinkeräysastiaan.

Mitä minusta sitten tehdään?

- A) Vitamiineja ja kivennäisvettä
- B) Mitä tahansa metalliosia
- C) Kiiltokuvia

4. Hei! Olen HILKKA HILLOPURKKI.

Minut on valmistettu kovassa kuumuudessa muun muassa hiekasta ja soodasta. Jos huuhtelet ja viet minut lasipakkauskeräysastiaan, saan uuden tärkeän tehtävän.

Mikä näistä voin kierrätyksen jälkeen olla?

- A) Uusi lasipurkki
- B) Korkokenkä
- C) Polkupyörän kilikello

5. Hei! Olen PIPSA BIOJÄTE, omenankara.

Minä maadun kompostorissa mullaksi. Mullan voit laittaa vaikka kukkien juurille.

Mitä seuraavista voidaan laittaa kaverikseni kompostoriin?

- A) Teepussit, perunankuoret ja ruoantähteet
- B) Viilipurkit, pyyhekumit ja pölypussit
- C) Juomalasit, lusikat ja kännykät

6. Hei! Olen KEPA KETSUPPIPULLO.

Minut on tehty muovista. Olen siis muovipakkaus. Suuri osa kodin jätteistä on muovipakkauksia. Muistathan kierrättää myös meidät!

Kun tyhjenen, mitä minulle pitäisi tehdä?

- A) Jättää retkeilypaikalle luontoon
- B) Huuhdella ja viedä muovipakkausten keräysastiaan.
- C) Piilottaa muiden roskien joukkoon.

7. Hei! Olen LIISA LIMSAPULLO.

Tiedätkin varmaan, että tyhjänä minut ja muut pantilliset palautuspullot viedään kauppaan pullonpalautukseen. Sen jälkeen minut murskataan, pestään ja käytetään uusien muovipullojen valmistukseen.

Mihin muuhun minua voisi käyttää?

- A) Esimerkiksi fleece-puseroiden valmistukseen
- B) Ojan roskaamiseen
- C) Tuuraamaan pesäpallomailaa

8. Hei! Olen JAAKKO JÄTEÖLJY.

Olen palvellut auton moottorissa voitelutehtävissä ja nyt vanhentuneena olen vaarallista jätettä. Kaikki vaaralliset jätteet sisältävät jotakin ihmiselle tai luonnolle haitallista ainetta. Siksi niitä ei saa kaataa viemäriin tai luontoon.

Mitä seuraavista ovat myös vaarallista jätettä?

- A) Rikkinäiset haarukat ja lusikat
- B) Paristot ja maalit
- C) Hikiset sukat ja rikkinäiset vaatteet

9. Hei! Olen NELLI NOJATUOLI.

Minä olen jo 70 vuotta vanha ja hieman käytössä kulunut, mutta silti ihan käyttökelpoinen huonekalu. Asun tällä hetkellä kirpputorilla.

Mikä olisi parasta, mitä minulle voisi tapahtua?

- A) Pöly laskeutuu päälleni ja unohdun kirpputorin nurkkaan
- B) Joku ystävällinen ihminen ostaa minut kotiinsa ja kunnostaa kauniiksi
- C) Päälleni kasataan muuta tavaraa

10. Hei! Olen KAISA KÄNNYKKÄ, sähkölaite.

Olen mitä näppärin kapistus, mutta nyt olen hajonnut eikä minua voi enää korjata.

Mihin minut kuuluu rikkinäisenä viedä?

- A) Kaverin kirjoituspöydän laatikkoon
- B) Ulos marjapensaan juurelle
- C) Sähkölaitteiden keräyspisteeseen

11. Hei! Olen EEMELI ENERGIANSÄÄSTÖLAMPPU.

Olen Kaisa Kännykän lailla sähkölaite. Sisälläni on paljon elektroniikkaa ja myös vaarallista ainetta nimeltä elohopea. Sain loistaa aikani, mutta nyt valoni on sammunut, enkä enää toimi.

Minne kuulun, kun en voi enää toimia lampun tehtävässä?

- A) Omaan keräyspisteeseen joko sähkölaitteita myyvään kauppaan tai lajitteluasemalle
- B) Kengän sisään piiloon
- C) Joulukuuseen koristeeksi

12. Hei! Olen RONJA RANTAPALLO.

Olin kesäpäivien pallokaveri, mutta pelin tuoksinassa olen hajonnut, eikä minua voi enää korjata. Koska olen tavara, enkä pakkaus, ei minua saa laittaa muovipakkausten keräykseen.

Mihin minut kuuluu rikkinäisenä laittaa?

- A) Patjan alle piiloon
- B) Ripustaa ikkunaan roikkumaan
- C) Muiden kierrätyskelvottomien jätteiden kanssa sekajätteeseen

Jätejengirastien vastauslomake. Ympyröi mielestäsi oikea vastaus.

1.	A	B	C
2.	A	B	C
3.	A	B	C
4.	A	B	C
5.	A	B	C
6.	A	B	C
7.	A	B	C
8.	A	B	C
9.	A	B	C
10.	A	B	C
11.	A	B	C
12.	A	B	C

Jätejengirastien vastauslomake. Ympyröi mielestäsi oikea vastaus.

1.	A	B	C
2.	A	B	C
3.	A	B	C
4.	A	B	C
5.	A	B	C
6.	A	B	C
7.	A	B	C
8.	A	B	C
9.	A	B	C
10.	A	B	C
11.	A	B	C
12.	A	B	C

Jätejengirastien vastauslomake. Ympyröi mielestäsi oikea vastaus.

1.	A	B	C
2.	A	B	C
3.	A	B	C
4.	A	B	C
5.	A	B	C
6.	A	B	C
7.	A	B	C
8.	A	B	C
9.	A	B	C
10.	A	B	C
11.	A	B	C
12.	A	B	C

Jätejengirastien vastauslomake. Ympyröi mielestäsi oikea vastaus.

1.	A	B	C
2.	A	B	C
3.	A	B	C
4.	A	B	C
5.	A	B	C
6.	A	B	C
7.	A	B	C
8.	A	B	C
9.	A	B	C
10.	A	B	C
11.	A	B	C
12.	A	B	C